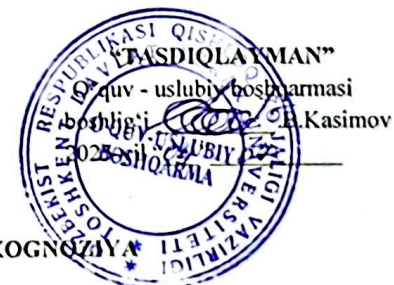

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI

FARMAKOGNOZIYA

FANI BO'YICHA

SILLABUS

(SIRTQI)

Bilim sohasi:	800000	- Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	810000	- Qishloq xo'jaligi
Ta'lim yo'nalishi:	60812100	- Dorivor o'simliklarni yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi

Toshkent - 2025

Modul / FANI SILLABUS
O'rmon xo'jaligi va landshaft dizayn fakulteti
60812100 - Dorivor o'simliklarni yetishtirish va qayta ishlash texnologiyasi

Fan nomi:	Farmakognosiya
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	FARGZB 1510
Yil:	5
Semestr:	5-6
Ta'lim shakli:	Sirtqi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180-120
Ma'ruza	8-8
Amaliy mashg'ulotlar	8-4
Laboratoriya mashg'ulotlari	8-4
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	156-104
Kredit miqdori:	6-4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanni o'qitishdan maqsad - bo'lajak qishloq xo'jaligi mutaxassislarga dorivor o'simliklarni tanishtirish, ulardan olinadigan xom ashyoning sifati va undagi biologik faol moddalarning miqdori me'yoriy xujjatlarga mos kelishi, pirovard natijada o'simliklardan olinadigan dori vositalarining farmakologik samaradorligini, tabiiy resurslardan oqilona foydalanishni va atrof muxitni muxofaza qilishni muhimligini, sifatli dori vositasini olishda agrotexnik tadbirlarni axamiyatini tushuna bilishni muhimligini vujudga keltirish. Respublika va dunyo miqyosida keng tarqalgan foydali o'simliklar to'g'risida ma'lumot beradi. Unda foydali o'simliklar to'g'risida umumiy tushuncha, ularni klassifikatsiyaga solish prinsiplari va ahamiyati keng yoritilgan. Ayniqsa, har bir foydali o'simlik turining sistematik o'miga ko'proq e'tibor qaratilgan. Keltirilgan foydali o'simliklar florasini turlarni o'z ichiga olish jarayonlari mohiyatlarini o'rganishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Dorivor o'simliklar florasini va sistemikasi (DO'FSB1212)
2.	Xalq tabobati dorivor o'simliklari (XTDO'B1310)
3.	O'zbekistonning istiqbolli dorivor o'simliklari (O'IDO'B1306)

Ta'lim natijalari (TH)	
	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TH1	dorivor o'simliklarning shifobaxsh xususiyatlari va ularning biologik faol moddalari;
TH2	o'simlikning geografik tarqalishi (tarqalgan va o'stiriladigan yerlari), o'sadigan joyi, shuningdek, tabiiy sharoitdagi fitotsenozi (qaysi o'simliklar bilan birga o'sishi);
TH3	dorivor o'simlik va mahsulotining o'zbekcha, lotincha va ruscha nomlari;
TH4	dorivor mahsulotlarni tasviflanishi va begona aralashmalari;
	<i>Ko'nikmalar jihatidan:</i>
TH5	asosiy ta'sir etuvchi birikmalarning tashqi sharoit ta'sirida miqdor va sifat o'zgarishlari;
TH6	dorivor o'simliklardan tayyorlanadigan dori turlari hamda dorivor preparat va moddalarni bilishi va ulardan foydalana olishi;
TH7	dorivor mahsulot olinadigan o'simlikni tasvirlash va uni boshqa o'simliklardan ajrata bilish;

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
5-semestr	
M1	Kirish. Fanining mazmuni, maqsad va vazifalari. Dorivor o'simliklar klassifikatsiyasi (guruhlanishi). Farmakognostik tahlil usullari.
M2	Uglevodlar (polisaxarid) va vitaminlar hamda lipidlar (yog') saqlovchi dorivor o'simliklar.
M3	Terpenoidlar (efir moyi, qatron, karatinoid va steroidlar) hamda iridoidlar saqlovchi dorivor o'simliklar.
M4	Alkaloidlar va glikozidlar (yurak glikozidlari) saqlovchi dorivor o'simliklar.
6-semestr	
M5	Saponinlar va fenol birikmalar saqlovchi dorivor o'simliklar.
M6	Antrasen unumlari, flavonoidlar va oshlovchi moddalar saqlovchi dorivor o'simliklar.
M7	Kumarinlar saqlovchi va kam o'rganilgan dorivor o'simliklar. Dorivor o'simliklarning maydalangan (qirg'ilgan) xom ashyo va mahsulotlarini tahlil qilish.
M8	Ibn Sino tomonidan xom ashyo sifatida foydalanilgan dorivor o'simliklar. Tabiat ne'matlari (mumiyo va minerallar) va hayvonlardan olinadigan dorivor xom ashyo va mahsulotlar.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
5-semestr	
A1	Dorivor o'simlik namunalari (xom ashyo) tarkibidagi namlik, kul va ekstrakt moddalar miqdori va aniqlash usullari.

A2	Dorivor o'simliklarni polisaxaridlar, vitaminlar va lipidlar bo'yicha aniqlash, analiz qilish va ularning mahsulotlari.
A3	Dorivor o'simliklarni terpenoidlar, iridoidlar va alkaloidlar bo'yicha aniqlash, analiz qilish va ularning mahsulotlari
A4	Dorivor o'simliklarni glikozidlar, yurak glikozidlari, saponinlar va fenol birikmalar bo'aniqlash, analiz qilish va ularning mahsulotlari.
6-semestr	
A5	Dorivor o'simliklarni antrasen unumlari, flavonoidlar, oshlovchi moddalar va kumarinlar bo'yicha bo'yicha aniqlash, analiz qilish va ularning mahsulotlari.
A6	Kam o'rganilgan yoki noyob, Ibn Sino tomonidan o'rganilgan dorivor o'simliklar. Mayda va yirik dorivor o'simlik xom ashyolari. Tabiat ne'matlari (mumiyo, mineral va h.k.).

Mashg'ulotlar shakli: Laboratoriya mashg'uloti (L)	
5-semestr	
L1	Polisaxaridlar va vitamin saqllovchi dorivor o'simliklarni analiz qilish va laboratoriya sharoitida ularning tahlili
L2	Terpenoidlar va alkaloidlar saqllovchi dorivor o'simliklarni analiz qilish va laboratoriya sharoitida ularning tahlili
L3	Glikozidlar va saponin saqllovchi dorivor o'simliklarni analiz qilish va laboratoriya sharoitida ularning tahlili
L4	Antrasen unumlari va taninlar saqllovchi dorivor o'simliklarni analiz qilish va laboratoriya sharoitida ularning tahlili.
6-semestr	
L5	Flavonoidlar va kumarinlar saqllovchi dorivor o'simliklarni analiz qilish va laboratoriya sharoitida ularning tahlili.
L6	Lipidlar va iridoidlar saqllovchi dorivor o'simliklarni analiz qilish va laboratoriya sharoitida ularning tahlili.

Mustaqil ta'lim (MT)	
MT1	O'zbekistonda dorivor o'simliklarni o'rganigan olimlar.
MT2	Dorivor o'simliklarning ta'sir etuvchi moddalariga ko'ra ularning tiplari (guruhlar). Aniq misollar bilan.
MT3	Efir moyli dorivor o'simliklarni o'rganishda mahalliy va chet el olimlari.
MT4	Efir moylar klassifikatsiyasi. Efir moylarni ajratish usullari va farmsanoatda efir moylardan ishlab chiqiladigan mahsulotlar.
MT5	Polisaxarid saqllovchi o'simliklar. Polisaxaridlar klassifikatsiyasi.
MT6	Polisaxaridlarni kimyoviy va sifat tarkibini o'rganish usullari.
MT7	Polisaxaridlar (kraxmal) saqllovchi o'simliklar (bug'doy - <i>Triticum</i> spp., kartoshka - <i>Solanum tuberosum</i>).
MT8	Polisaxaridlar (kraxmal) saqllovchi o'simliklar (javdar - <i>Secale</i> , makajuxori - <i>Zea mays</i> , guruch - <i>Oryza sativa</i>).
MT9	Dorivor o'simliklardan farmasevtikada ishlab chiqariladigan mahsulotlar.

MT10	Vitaminlar saqllovchi dorivor o'simliklar.
MT11	Iridoidlar saqllovchi dorivor o'simliklar (uchbargli menians - <i>Menyanthes trifoliata</i>).
MT12	Iridoidlar saqllovchi dorivor o'simliklar (tillabosh turlari - <i>Centaureum</i> spp.).
MT13	O'zbekiston florasining alkaloid saqllovchi o'simliklari.
MT14	Alkaloidlarning tibbiyotda qo'llanilishi.
MT15	O'zbekiston olimlarining floramizda uchraydigan alkaloidlar saqllovchi o'simliklarni o'rganishdagi roli.
MT16	O'zbekiston florasining kraxmal saqllovchi o'simliklari.
MT17	O'simliklardan kraxmal ajratish usullari.
MT18	Kraxmalni tibbiyotda qo'llanilishi.
MT19	Vitaminlar saqllovchi dorivor o'simliklar.
MT20	Vitaminlarning klassifikatsiyasi.
MT21	O'simliklar tarkibidagi karotinlarni sifat va miqdoriy aniqlash.
MT22	Dorivor preparatlar, ularning turlari va ishlatilishi.
MT23	O'simliklarda yurak glikozidlarini o'rganishda mahalliy va chet el olimlarining roli.
MT24	O'zbekiston florasini va introdusent dorivor o'simliklar.
MT25	Glikozidlarni ajratish usullari. Yutuqlari va istiqbollari.
MT26	Glikozidlar saqllovchi dorivor o'simliklar (qiliz kendr - <i>Apocynum venetum</i>).
MT27	Glikozidlar saqllovchi dorivor o'simliklar (may marvaridguli - <i>Convallaria majalis</i>).
MT28	Terpenoid saqllovchi o'simliklar. Terpenoidlarning klassifikatsiyasi. Terpenoidlarni aniqlash usullari.
MT29	O'zbekistonning saponin saqllovchi o'simliklari.
MT30	Saponinlarning kimyoviy tarkibi. Aniqlash usullari.
MT31	Saponinli dorivor o'simliklarni o'rganishda O'zbekiston olimlari amalga oshirgan ishlari.
MT32	Saponin saqllovchi dorivor o'simliklar (dala qirqbo'g'imi - <i>Equisetum arvense</i>).
MT33	Saponin saqllovchi dorivor o'simliklar (yuksak araliya - <i>Aralia mandshurica</i>).
MT34	Saponin saqllovchi dorivor o'simliklar (oddiy jenshen - <i>Panax ginseng</i>).
MT35	Saponin saqllovchi dorivor o'simliklar (yer bag'irlagan temirtikan - <i>tribulus terrestris</i>).
MT36	Dorivor preparatlar va ularni xalq xo'jaligida qo'llanilishi.
MT37	Fenol birikmalar va ularni saqllovchi o'simliklar.
MT38	Fenol birikmalar klassifikatsiyasi. Fenol birikmalarni miqdor analiz qilish usullari.
MT39	O'zbekiston florasining fenol birikmalar saqllovchi o'simliklari.
MT40	Fenol birikmalarni tibbiyotda qo'llanilishi.
MT41	O'zbekiston florasini antrasen saqllovchi dorivor o'simliklari.
MT42	Antrasen unumlarini ajratish usullari. Antrasen unumlarining dorivor

	preparatlari.
MT43	Antrasen unumlari saqlagan dorivor o'simliklar (tog' jumrut- <i>Rhamnus cathartica</i>).
MT44	Oshlovchi moddalar saqlovchi dorivor o'simliklar (toron turlari- <i>Polygonum spp.</i>).
MT45	Oshlovchi moddalar saqlovchi dorivor o'simliklar (rovoch turlari- <i>Rheum spp.</i>).
MT46	Oshlovchi moddalar saqlovchi dorivor o'simliklar (geran- <i>Geranium spp.</i>).
MT47	Oshlovchi moddalar saqlovchi dorivor o'simliklar (dorivor sangvisorba - <i>Sanguisorba officinalis</i>).
MT48	Flavonoidlar saqlovchi dorivor o'simliklar (do'lana turlari- <i>Crataegus spp.</i>).
MT49	Flavonoidlar saqlovchi dorivor o'simliklar (yapon saforasi (<i>Styphnolobium japonicum</i>)).
MT50	Flavonoidlar saqlovchi dorivor o'simliklar (arslonquyruq turlari - (<i>Leonurus spp.</i> , qushtoron- <i>Polygonum spp.</i>).
MT51	Flavonoidlar saqlovchi dorivor o'simliklar (bo'znoh turlari - (<i>Helichrysum spp.</i> , oddiy soxta kashtan- <i>Aesculus hippocastanum</i>).
MT52	Kumarinlar saqlovchi o'simliklar (yer sovun - <i>Herniaria glabra</i>).
MT53	Lipidlar (yog') saqlovchi dorivor o'simliklar (oddiy zig'ir- <i>Linum usitatissimum</i>).
MT54	Lipidlar (yog') saqlovchi dorivor o'simliklar (moyli kungaboqar - <i>Helianthus annuus</i>).
MT55	Lipidlar (yog') saqlovchi dorivor o'simliklar (oddiy makkajo'xori - <i>Zea mays</i> , kunjut- <i>Sesamum indicum</i>).
MT56	Lipidlar (yog') saqlovchi dorivor o'simliklar (palma- <i>Cocos nucifera</i>).
MT57	Kam tarqalgan (noyob) dorivor o'simliklar.
MT58	Hayvon yog'lari. Moylarni ajratish usullari.
MT59	Tibbiyot zulukining biofaol xususiyatlari hamda tibbiyotda qo'llanilishi.
MT60	Mumiyo va minerallarning biofaol xususiyatlari hamda tibbiyotda qo'llanilishi.
MT61	Asalari zahri va asalining biofaol xususiyatlari hamda tibbiyotda qo'llanilishi.
MT62	Asalari suti va prapolisning biofaol xususiyatlari hamda tibbiyotda qo'llanilishi.
MT63	Tuya va ot sutining biofaol xususiyatlari hamda tibbiyotda qo'llanilishi.
MT64	Ilon zahrining biofaol xususiyatlari hamda tibbiyotda qo'llanilishi.
MT65	Chayon zahrining biofaol xususiyatlari hamda tibbiyotda qo'llanilishi.

Asosiy adabiyotlar

1.	Sanoyev Z.I., Turdiyev P.Q., Alimova N.X., Berdimurodov B.P. Farmakognosiya. Darslik. Toshkent. "Yetakchi" nashriyoti. 2023 y. 416 b.
2.	Sobirov I.A. Farmakognosiya. Darslik. Andijon. "Step by step print" nashriyoti, 2023 y. 380 b.

3.	Alimova R.A., Sagdiyev M.T., Adilov B.A., Abdullayeva M.S. Farmakognosiya (laboratoriya mashg'ulotlari olib borish uchun o'quv-uslubiy qo'llanma). O'quv uslubiy qo'llanma. Toshkent. "ToshDAU mini tipografiyasida chop etilgan. 2015 y. 150 b.
4.	Alimova R.A., Sagdiyev M.T., Adilov B.A., Abdullayev M.S. Farmakognosiya. O'quv qo'llanma. Toshkent. "Navro'z" 2018 y. 293 b.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017 y. - 56 b.
2.	Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017 y. - 47 b.
3.	Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017 y. - 485 b.
4.	Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. "O'zbekiston" NMIU, 2017 y. - 103 b.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida" gi PF-4947-sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-moddasi.
6.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 10-apreldagi "Yovvoyi holda o'suvchi dorivor o'simliklarni muxofaza qilish, madaniy holda etishtirish, qayta ishlash va mavjud resurslardan oqilona foydalanish chora-tadbirlari tug'risida" gi PQ-4670-sonli qarori.
7.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 20-maydagi "Dorivor o'simliklar xomashyo bazasidan samarali foydalanish, qayta ishlashni qo'llab-quvvatlash orqali qo'shimcha qiymat zanjirini yaratish chora-tadbirlari to'g'risida" gi PF-139-Farmoni.
8.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 20-maydagi "Dorivor o'simliklarni madaniy holda yetishtirish va qayta ishlash hamda davolashda ulardan keng foydalanishni tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida" gi PQ-251-sonli qarori.
9.	Самылина И.А., Аносова А.Г. Фармакогнозия. Атлас: Учебное пособие в 2-х томах. М.; ГЭОТАР-Медиа, 2007 г. Т.1-192 стр.
10.	Самылина И.А., Ермакова В.А., Бобкова И.В., Аносов О.Г. Фармакогнозия. Атлас: Учебное пособие в 2-х томах. М.; ГЭОТАР-Медиа, 2010г. Т.3-730 стр.
11.	Лекарственное растительное сырьё. Фармакогнозия. Учебное пособие. Под ред. Г.П.Яковлева и К.Ф. Блиновой. СПб.: Спец. Лит. 2004г. 765 стр
12.	Xolmatov H.X., Ahmedov O.A. Farmakognosiya. I qism. Toshkent. Cho'lpon nomidagi nashriyot - matbaa ijodiy uyi. Darslik. 2008-y. 402 b.
13.	Xolmatov H.X., Ahmedov O.A. Farmakognosiya. II qism (qayta ishlangan, to'ldirilgan IV nashri). Toshkent. O'z RFA "Fan" nashriyoti. Darslik. 2007 y. 415 b.
14.	*Lama Y.C., Ghimire S.K. and Thomas Y. Medicinal plants of dolopo: Amchic and Conservation. WWF Nepal Program, Kathmandu 2001 y.
15.	*Varro E. Tyler - Lynn R. Brady - James E. Robbers. Pharmacognosy. Lea & Febiger 600, Washington Square Philadelphia, PA., USA. 2003 y.

16.	*Курмуков А.Г., Белолипов И.В. Дикорастущие лекарственные растения Узбекистана: ботаника, химия, фармакология, медицина. Ташкент. Экстремумпресс, Дарслик 2012 г.-288 стр.
Axborot manbaalari	
1.	www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portali
2.	www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
3.	www.tdau.uz - Toshkent davlat agrar universitetining rasmiy veb-sayti.
4.	https://t.me/channel_tsau_library - TDAU Axborot resurs markazining rasmiy veb-sayti.
5.	www.lektrava.ru - ООО «Здоровье» firmasining rasmiy sayti.
6.	www.plam.ru - Online kutubxonaning rasmiy veb-sayti.
7.	https://powo.science.kew.org/ - Onlayn dunyo o'simliklari qidiruv veb-sayti.

Talabani fan boyicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi.

a) 5 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- > fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- > fandi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiyilik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- > fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy va amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- > fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- > berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- > konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- > mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- > fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- > fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- > tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- > fanni mohiyati va mazmunini tushungan, fandi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- > fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- > fan bo'yichaa berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- > fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- > fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- > fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- > fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- > fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;

> fandi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;

> bayon qilish ravon bo'lmasa;

> fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;

> fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi xollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

> fan bo'yichaa mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;

> fan bo'yichaa mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;

> fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;

> fan bo'yichaa matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;

> fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;

> fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	Amanova Mavluda Mustafakulovna, dotsent Mardonov Fozilbek Mardon o'g'li, assistent
E-mail:	m.fozilbek@bk.ru
Tashkilot:	Toshkent davlat agrar universitet, "Dorivor o'simliklar" kafedrası
Taqrizchilar:	Z.T.Pozilkova - ToshFI "Farmakognoziya" kafedrası dotsenti, farmasevtika fanlari bo'yicha falasafa doktori. B.Y. To'xtayev - TDAU "Dorivor o'simliklar" kafedrası, professor, b.f. d.

Mazkur Sillabus universitet Kengashining 2025-yil "04" 07 dagi "13"-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Dorivor o'simliklar" kafedrasining 2025-yil " " dagi -sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Fakultet dekani

A.X.Yusupov

Kafedra mudiri

M. Amanova

Tuzuvchi

F. Mardonov